

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Niveau	SO
Instellingsnummer	34272
Instelling	Sint-Andreaslyceum
directeur	Johan KEERSEBILCK
adres	Fortuinstraat 29 - 8310 SINT-KRUIS
telefoon	050-28.85.10
fax	050-28.85.19
e-mail	sask.humaniora@telenet.be
website/URL	http://www.sask.be
Inrichtende macht/Bestuur	116137 - VZW Katholiek Onderwijs Sint-Trudo te ASSEBROEK
adres	Collegestraat 24 - 8310 ASSEBROEK
Scholengemeenschap	111575 - SGKSO Sint-Maarten VZW te BRUGGE
adres	Wapenmakersstraat 14 - 8000 BRUGGE
CLB	114736 - Vrij CLB Brugge te BRUGGE
adres	Sint-Maartensbilk 2 - 8000 BRUGGE
Tijdstip doorlichting	van 26 oktober 2009 tot 30 oktober 2009
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Johanna Coeman
Teamleden	Henri Christiaen Agnes Geerts Eric Suys Marie-Rose Van Nooten
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil
Datum van bespreking met de instelling	13 november 2009

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	RELEVANTE KENMERKEN	4
3	FOCUS VAN DE DOORLICHTING	5
3.1	(Leer)prestaties in de focus	5
3.2	Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus	6
3.3	Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus	6
4	KWALITEITSPROFIEL	7
5	RESULTATEN	8
5.1	(Leer)prestaties	8
5.2	Schoolloopbaan	11
5.3	Outcomes	11
5.4	Tevredenheid	11
6	ASPECTEN VAN DE WERKING	12
6.1	Algemeen	12
6.2	Personeel	12
6.3	Logistiek	12
6.4	Onderwijskundig	12
7	STERKTES EN ZWAKTES	16
7.1	Relevante aspecten waarin de school goed is	16
7.2	Relevante aspecten die de school kan verbeteren	16
7.3	Relevante aspecten die de school moet verbeteren	16
8	ADVIES	17
9	REGELING VOOR HET VERVOLG	18

1 INLEIDING

Van 26 oktober 2009 tot 29 oktober 2009 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne. Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht hierop afzonderlijk uit te voeren.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- Weinig allochtone leerlingen
- Goede doorstroming leerlingen in 6-jarige structuur.

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie vakken/studierichtingen en procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting.

3.1 (Leer)prestaties in de focus

VAKKEN BASISVORMING	DL-f
Engels	J
Geschiedenis	J
Nederlands	J
Technologische opvoeding	J

Voltijds secundair onderwijs

Aanbod per graad, onderwijsvorm, studiegebied en studierichting			
Eerste graad	GSO		A
Eerste graad	GSO		Moderne wetenschappen
Tweede graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Economie
Derde graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Economie-moderne talen
Derde graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Economie-wiskunde

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Curriculum

Onderwijsaanbod

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

4 KWALITEITSPROFIEL

Na de vorige doorlichting is de school de sterke punten blijven bewaken en heeft ze rond een aantal zelfgekozen actiepunten kwaliteitsvolle processen op gang getrokken. Het recente opvolgingsverslag (6 mei 2009) rapporteert over een goed ontwikkelde strategie om de doelstellingen te bereiken en getuigt van voldoende aandacht om de interne kwaliteitszorg voortdurend bij te sturen. Deze doorlichting bevestigt de volgehouden inspanning van het beleid om de opgezette stappenplannen via een democratische besluitvorming te implementeren. Op deze manier wil de schoolleiding komen tot een schoolbreed gedragen visie.

Vergeleken met het Vlaams gemiddelde scoort de school met het aantal leerlingen dat een A-attest behaalt boven de gemiddelde attesteringsresultaten. Ook de door de school opgevolgde resultaten van leerlingen in het vervolgonderwijs bevestigen de meerwaarde van de voortdurende aandacht voor goede oriëntering en begeleiding bij de studiekeuze. In de studierichtingen waar de cijfers enigszins afwijken, wordt door het beleid kort op de bal gespeeld en gezocht naar mogelijke oorzaken. Tot nu werden op basis van deze informatie wel aandachtspunten vastgesteld maar nog geen concrete acties naar bijsturing van het onderwijsproces in bepaalde studierichtingen genomen.

Uit de steekproef van de doorgelichte vakken blijkt de vakinhoudelijke en -didactische deskundigheid om de leerplangerichtheid te bewaken en te realiseren. Toch zijn er nog enkele uitdagingen. De evaluatie is voldoende valide en transparant, zij het dat in een aantal vakken de vaardigheden nog overwegend ondergeschikt zijn aan de kennis- en productgerichte aanpak. Ook rond de poolgerichte onderzoeksvaardigheden is men nog niet volledig afgestemd op het beoogde doel. Het beleid stuurt aan maar legt de verantwoordelijkheid bij de vakgroepen. De uitbouw van de vakgroepwerking heeft nog groeimogelijkheden in de gezamenlijke studie van het leerplan en de daaruit resulterende ontwikkeling van een gedragen verticale leerlijn.

Zowel op schoolniveau als binnen de vakken is het uitschrijven van de gelijkgerichte visie over het evaluatiebeleid in volle ontwikkeling. Er bestaan per graad wel voldoende richtlijnen rond de deliberatie, de verhouding van dagelijks werk en proefwerken, en over het minimum aantal toetsen en de rapportering ervan aan de ouders. Het groot gewicht dat, weliswaar in oplopende lijn per graad, aan de proefwerken wordt gegeven, toont evenwel een summatieve aanpak met minder oog voor de meting van het leerproces en de geleverde inspanningen daartoe. Recent werd werk gemaakt van attitudemeting en -rapportering, maar het betreft voorlopig nog de beoordeling van enkel de persoonlijke attitudes waardoor de aandacht eerder sanctionerend karakter krijgt. Over de vakgerichte leerattitudes werden nog geen criteria ontwikkeld en ook andere vormen van evaluatie zijn in de verschillende vakken nog niet breed ingeburgerd. De mogelijkheid om door vakcommentaren ouders zicht geven op de evolutie in het leerproces biedt in een aantal vakken weinig informatie.

De school beschikt over een zeer goed uitgebouwd leerlingvolgsysteem dat een kwaliteitsvolle studie- en loopbaanbegeleiding ondersteunt. Het intakegesprek brengt de beginsituatie van de leerlingen in beeld op het vlak van ondersteuningsbehoeften. Vooral in de eerste graad is de leerbegeleiding sterk uitgebouwd. In de volgende graden is er wel nog voldoende aandacht voor individuele remediëring, maar wordt, op de afbakening van de studieleerstof na, de verantwoordelijkheid voor het leren leren overwegend bij de leerlingen zelf gelegd. Wel biedt het wekelijkse klasuur de mogelijkheid om de klastitularis als deskundige daarin te consulteren. Uit gesprekken gevoerd met leerlingen blijkt hun tevredenheid over de grote aandacht van het beleid en de leraren voor participatie en dialoog. Heel wat vakoverstijgende projecten en schoolinitiatieven getuigen van de aanwezige dynamiek en van de ruime aandacht voor culturele en algemeen vormende ontwikkeling.

Het ruime onderwijsaanbod leidt binnen de school weliswaar nog niet tot echte organisatorische problemen, maar leidt soms tot een samenstelling van te omvangrijke klasgroepen. Op het niveau van de scholengemeenschap zijn al enkele voorzichtige gesprekken gevoerd over het eventueel beperken van het onderwijsaanbod. Voorlopig hebben die in de school nog niet geleid tot het reduceren van het aanbod. Sommige studierichtingen zijn zeer dun bevolkt. Het terugdringen van het aanbod is vooralsnog geen bewuste keuze van de school.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

Het onderzoek van de (leer)prestaties levert volgende conclusies op:

Economie in de derde graad Economie-moderne talen en Economie-wiskunde

Voldoet

Vaststellingen

- Er is een voldoende leerplanrealisering gestoeld op een gedegen vakkennis en inzicht in het leerplanconcept en de onderliggende visie. Daarom is het enigszins verrassend dat de gevolgde nascholing zeer matig scoort. Een sterk punt van het economieonderwijs is de probleemoplossende aanpak door middel van het toepassingsgericht werken (aangestuurd door het type van leerboek) en de grafische analyses. De ICT-gerichtheid en het zelfsturend leren komen sterk uit de verf. Het internet als didactische leeromgeving is in feite verankerd doorheen de klaspraktijk. De (bedrijfs)economische analyses knopen voldoende aan bij concrete contexten en vraagstukken. Aan de andere kant zijn de algebraïsche uitwerkingen - in de vorm van de steeds terugkerende lineaire vergelijkingen - te weinig uitdagend voor die leerlingen met extra uren wiskunde. De hamvraag is uiteraard tot op welk niveau men een differentiëring kan inbouwen.
- De toepassing van het actualiteitsprincipe verloopt met uiteenlopende snelheden. In de proefwerken komen puik geselecteerde actualiteitsvragen aan bod, terwijl daarvan geen sporen terug te vinden zijn in de schriftelijke beurten. De gedateerde cijferreeksen en dito teksten in de leerboeken kunnen bovendien in het snel muterende actualiteitsbeeld bij de leerlingen verwarring teweegbrengen. Dit wordt voor een stuk opgevangen door zelf geselecteerde artikels. In het teken van de algemene vorming en de sociale finaliteit van het vak economie leveren de leerlingen op dat vlak nog geen bijdrage (het stimuleren van hun zelfwerkzaamheid).
- In het ontwikkelen van de onderzoeksvaardigheden - via de onderzoekscompetentie (SETS 16, 17 en 18 – Leerplan D/2006/0279/051)- zit ontegensprekelijk nog een groeimarge. Cruciale en bevorderende randvoorwaarden zijn de uitgewerkte visie en de afspraken op schoolniveau. De onderzoeksopdrachten van het eindjaar knopen aan bij relevante (bedrijfs)economische situatieschetsen en verlopen doelgericht. Met andere woorden, in het onderzoeksconcept wordt vertrokken van de onderzoeksvraag en de deelvragen ingebed in een haalbaar stappenplan met als eindpunt een reflectie. Ontegensprekelijk is het positief dat de leerlingen hierbij in team leren functioneren.
- De examenvragen zijn inhoudsrelevant, evenwichtig verspreid over de geziene leerstof en goed geformuleerd. De puntenverdeling is duidelijk en transparant, maar de betrouwbaarheid van de mondelinge examens kan opgetrokken worden door een a-selectie trekking van de vragen. De toetsen en taken beslaan de geziene leerstof. De proefwerk- en toetsvragen liggen trouwens in elkaars verlengde, zodat de leerlingen voor geen verrassingen komen te staan (tenzij voor de actualiteit –zie boven). De evaluatie van de onderzoeksopdrachten verloopt overzichtelijk, doordacht en gestructureerd. Dit sluit aan bij de voorschriften geformuleerd in het luik 'Evaluatie' van het leerplan (blz. 19). De correctie van toetsen, proefwerken en jaarwerk gebeurt zorgvuldig met voldoende terugkoppeling naar de leerlingen. Een onontgonnen terrein blijft het procesmatig evalueren van de taak- en relatiegebonden aspecten bij het begeleid zelfstandig leren in de klas. Het gehanteerde correctiemodel speelt daarop nog niet in.

Geschiedenis in de eerste, tweede en derde graad ASO

Voldoet

Vaststellingen

- In alle graden bestudeert men de historische inhouden vanuit gevarieerde documentatie en betreft men de vaardigheidsgerichte eindtermen/leerplandoelstellingen voldoende in het leerproces. De historische feiten, begrippen, verklaringen en relaties worden zowel kennisgericht als inzichtelijk benaderd. De leerinhouden worden in elke graad aan de hand van de meest kenmerkende sociaal-politieke en sociaal-economische ontwikkelingen en probleemvelden afwisselend synchronisch of diachronisch bestudeerd.

- In de eerste graad komen de drie pijlers van de leerplancriteria voldoende aan bod: initiatie in het historische referentie- en begrippenkader, studie van de samenlevingen in de Prehistorie, het Oude Nabije Oosten en de Klassieke Oudheid en initiatie in het historische speur- en denkwerk. Men houdt zich in het eerste jaar consequent aan de structuur en de methodiek van de leer- en werkboeken. In het tweede jaar krijgen leerlingen een zelfsamengestelde cursus die naast het leerboek voor voldoende historische vaardigheidsontwikkeling zorgt.
- De consequente toepassing van de leerinhouden van de eerste graad op de huidige maatschappelijke herkenbaarheid en het gebruik van een zelfsamengestelde cursus wordt doorgetrokken in de tweede graad waar bijvoorbeeld de standensamenleving gerelateerd wordt aan de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het vaardigheidsgericht beoefenen van historische kritiek en de historische onderzoeksmethode worden voldoende bewaakt; alleen het bestuderen en vergelijken van historische kaarten kan beter uitgewerkt worden.
- Ook in de derde graad slaagt men erin om via zelfsamengestelde cursussen een nauwkeurige selectie van de leerinhouden de voornaamste ontwikkelingen op sociaal-economisch en politiek gebied in de 19de en 20ste eeuw vaardigheidsgericht en inzichtelijk te behandelen met voldoende verwijzingen naar de actualiteit.
- Persoonlijke opdrachten, vakdoorbrekende opdrachten en extramurale activiteiten verruimen het inzichtelijk niveau.
- De planningsdocumenten tonen aan dat men elk jaar naar een nog meer evenwichtige spreiding en behandeling van de leerinhouden zoekt en dat de leerlijn met groeiende zorg wordt bewaakt. Ook de gerichte aandacht voor het nastreven van vakoverschrijdende eindtermen is aantoonbaar.
- In het onderwijsleerproces verwerven de leerlingen over het algemeen de nodige vaardigheden om informatie uit verschillende soorten bronnen te halen en deze tot leerinhouden te verwerken. Daarbij wordt geregeld gebruikgemaakt van audiovisuele of multimediale informatiebronnen.
- Leraarafhankelijk zijn de initiatie in de historische methode en kritiek meer in het onderwijsleerproces verweven of wordt dit uitgebreid naar het zelfstandig werk van de leerlingen. In de lessen wordt weinig van ICT gebruikgemaakt voor het oefenen van onderzoeksvaardigheden.
- In het onderwijsleerproces is in elke graad de socratische methode van de gedreven vaktitularissen troef. Er is voldoende aandacht voor leerbegeleiding in de vorm van overwegend goed gestructureerde cursussen met inbegrip van syntheseschema's en begrippenlijsten, toelichting bij wat leerlingen moeten kennen en kunnen en feedback op evaluatie. Vormen van (begeleid) zelfstandig leren komen in de lessen in mindere mate voor.
- De vakgroepwerking kent voldoende deskundigheid om de uitwerking van de recent ontwikkelde verticale samenhang en de verder doorgedreven leerplanstudie te bewaken.
- De leerlingenevaluatie sluit aan bij het onderwijsleerproces. De meeste aandacht gaat naar de evaluatie van kennis en inzicht. Deze worden op een degelijk niveau aan de hand van gevarieerde en representatieve vraagstelling gepeild. Vaardigheden zoals kaartoefeningen, informatie uit bronnen halen en duiden, situering van gegevens in het historische referentiekader, e.d. worden eveneens geëvalueerd, zij het niet steeds op het graadvereiste niveau. In het geheel van de evaluatie krijgen deze evenwel niet altijd, en zeker niet in het mondeling examen van de derde graad, het gewenste gewicht. Vakafspraken hierover dringen zich op.
- In het algemeen zijn de studieresultaten bevredigend en wijzen in verhouding tot de kwaliteit van de leerplanrealisatie op een voldoende rendement.

Nederlands in de basisvorming in de tweede en derde graad en in de specifieke vorming Duits, Engels in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplanrealisatie voldoet voor de basisvorming van de tweede graad voor Nederlands en voor de basisvorming en de specifieke vorming in de derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde voor Nederlands, Duits en Engels. De leraren realiseren de (specifieke) eindtermen. Ze gebruiken leerboeken, werkboeken, tijdschriftartikels, film-, toneel-, luister- en kijkfragmenten ter ondersteuning van het leerproces.

- De opvolging door de directie van de vakgroepwerking, het informele overleg en de aandacht voor leerlijnen, graadjaarplannen (in de tweede graad) en verticale en horizontale samenhang bevorderen de leerplanrealisatie. De vakgroep overlegt jaarlijks formeel over opgelegde agendapunten door het beleid.
- Door de ICT-ondersteunde leerlingenopdrachten worden de leervaardigheden (onderzoeks- en reflecteervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid) en de groei naar zelfstandigheid bij het leren opgebouwd. Sommige ICT-configuraties werken onvoldoende efficiënt en vertragen duidelijk de lesvoortgang en dus ook het leerproces. In beide graden worden de onderliggende leerstrategieën onvoldoende gevisualiseerd om de leerautonomie van de leerlingen maximaal te versterken. Het oriënteren, voorbereiden en reflecteren van de OVUR¹-visie wordt onvoldoende herkenbaar opgenomen in het leerproces. Hier liggen nog groeikansen.
- De leraren en leerlingen gebruiken de doeltaal consequent.
- De aandacht voor de vaardigheidstraining voldoet. De leraren hebben aandacht voor de communicatieve vaardigheden. Tijdens de meeste lessen verloopt de interactie vlot. De leerlingen vertonen de gepaste spreekdurf.
- Recent werd voor het vak Nederlands in de derde graad een ander leerboek ingevoerd. De leraren werken met verschillende soorten taaltaken, bieden een gevarieerd aanbod aan tekstsoorten aan en hebben aandacht voor communicatief onderwijs. De opdrachten zijn uitdagend. Leerlingennotities worden in de derde graad onvoldoende gestructureerd aangeboden. De leesportfolio voor het vak Nederlands met de huidige lectuurverslagen kan nog meer uitgebreid worden naar begeleid zelfstandig werken. In de tweede en derde graad is er nog onvoldoende aandacht voor het werken met courante software zoals elektronische standaardbrieven, spellingscorrector, sjablonen enz. In het duidelijk maken van criteria en strategieën in de verwerkingsopdrachten, liggen groeikansen om het taalonderwijs te verfijnen.
- Sinds de vorige doorlichting werden op schoolniveau inspanningen geleverd om de evaluatie transparanter te maken. Toch ontbreekt het nog aan coördinatie en gelijkgerichte aanpak van de evaluatie binnen de verschillende talen. Permanente evaluatie wordt door enkele leraren ingevuld. De evaluatie van de grote leerplannenonderdelen 'vaardigheden, taalbeschouwing, literatuur' wordt onvoldoende transparant afgestemd op de leerinhouden vanuit een diepgaande leerplanstudie en infogaring.² De invulling van begrippen zoals (vak)vaardigheden, permanente evaluatie, de evaluatiecriteria en de -resultaten worden te weinig als uitgangspunt gebruikt om de leerprocessen te optimaliseren, de effectiviteit en de tijdsbewaking te verhogen.
- Om de onderzoekscompetenties te realiseren in de derde graad heeft de school een visietekst ontwikkeld. Vanuit de seminaries worden op schoolniveau via een stappenplan de onderzoeksmethoden aangeleerd in het eerste leerjaar van de derde graad. Momenteel worden de verschillende opdrachten nog niet poolgericht ingevuld en/of gekoppeld aan andere talen om een onderzoeksopdracht te ontwikkelen in overleg met de collega's talen. Elke leraar is op zoek naar geschikte onderzoeksopdrachten. De profielcomponent 'wetenschappelijke onderzoeksmethoden'³ komt hierdoor onvoldoende duidelijk aan bod. Deze component vormt nochtans de basis voor de onderzoeksvaardigheden om binnen de verschillende disciplines een meer specifieke invulling aan de pool moderne talen te geven. Het betreft methoden om teksten te beschrijven, te interpreteren en te evalueren.
- De studieresultaten van de leerlingen zijn goed tot zeer goed.
- Enkele leraren maken efficiënt gebruik van het elektronisch platform om informatie en/of lesmateriaal aan leerlingen of collega's door te geven. Ook jaarplannen, leerplannen, handleidingen, oefeningen en tests worden digitaal aangeboden.

¹ Oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren

² <http://www.linguanet-europa.org/plus/nl/home.jsp>

³ Beschrijvend en verklarend onderzoek, bronnenonderzoek vanuit linguïstische literaire en culturele invalshoek, historische kritiek, esthetische kritiek, functionele analyse en synthese van teksten, corpusonderzoek

Technologische opvoeding in de eerste graad

Voldoet

Vaststellingen

- De meeste eindtermen komen aan bod en nagenoeg alle leerinhouden worden aangeboden. De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd.
- De vakoverschrijdende eindtermen rond 'gezondheidseducatie' en 'leren leren' krijgen enige aandacht in de lessen technologische opvoeding.
- De keuze van de school om tijdens één lestijd per week het theoretisch gedeelte van het leerplan aan te bieden en tijdens de tweede lestijd de practica met kleinere leerlingengroepen, compenseert de krappe ruimte in de vaklokalen maar bemoeilijkt de integratie van theorie en praktijk, het hanteren van activerende werkvormen en een gedifferentieerde aanpak. Het niet in blok organiseren van beide lestijden vermindert het lesrendement.
- De integratie van ICT en de bijdrage van het vak tot het bereiken van de ICT-eindtermen zijn beperkt omdat er in de vaklokalen geen ICT-infrastructuur voor de leerlingen aanwezig is. Sporadisch reserveert men computerlokalen. Er is een aanzet tot het gebruik van een elektronisch leerplatform.
- Het verwerven van kennis overheerst op het beheersen van praktische vaardigheden. De uit te voeren projecten zijn niet steeds eigentijds en gericht op de leefwereld van de leerlingen.
- Bij het verwerken van de leerplandoelstellingen met betrekking tot de 'Elektrische kringloop', meer bepaald bij het tekenen van schema's, is waakzaamheid rond het gebruik van de correcte symbolen vereist.
- Het leerproces wordt vooral aangestuurd door de gehanteerde leer- en werkboeken waardoor de leerplangerichtheid deels verloren gaat. Nog niet alle opdrachten zijn gekaderd in het technologisch proces.
- De leerlingen worden met veel inzet begeleid door vakbekwame leraren.
- Leraren en leerlingen beschikken over ruim voldoende gereedschappen, verbruiksgoederen en leermiddelen. Een pc met internetaansluiting en een beamer zijn beschikbaar voor de leraren.
- Het beleid legt de verantwoordelijkheid voor het bewaken van de leerplanrealisatie bij de vakgroep. De leerlingenagenda's noch de jaarplannen bevatten relevante informatie over de leervorderingen.
- De directie stuurt de vakgroepwerking aan en volgt ze in beperkte mate op. De vakgroep maakt formele afspraken rond de organisatorische en materiële aspecten van de leerplanrealisatie. Over pedagogisch-didactische elementen van het leerproces zoals leerlijnen, werkvormen en evaluatiemethoden wordt zelden overlegd.
- Men is recent overgestapt van examens naar gespreide evaluatie. De evaluatiepraktijk verloopt niet altijd transparant. Ze is in hoofdzaak productgericht en bevat zowel aspecten van werkgebonden als van persoonsgebonden attitudes. De vraagstelling tijdens toetsen is in een aantal gevallen onvoldoende afgestemd op de leerdoelen, zo stelt men nu en dan theorievragen over praktische vaardigheden.
- De leraren volgen, op eigen initiatief, vooral vakgerichte nascholing.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.2 Personeel

6.2.1 Professionalisering

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces.

6.2.1.1 Deskundigheidsbevordering

Vaststellingen

- De school heeft aandacht voor het bevorderen van de professionaliteit met betrekking tot verschillende aspecten van de schoolwerking tijdens de door haar georganiseerde pedagogische studiedagen.
- De schoolleiding moedigt en stuurt de deskundigheidsontwikkeling aan vanuit een algemeen geformuleerd nascholings- en actieplan dat wordt voorgelegd aan het lokaal overlegcomité en aan de schoolraad. De bestaande nascholingsinitiatieven worden in voldoende mate gecommuniceerd in de school.
- Het in kaart brengen van de nascholingsbehoeften vormt een taak voor de diverse vakgroepen. De deelnemingsgraad aan nascholings sessies is wisselend, in een aantal vakgroepen ligt hier nog een groeimarge.
- De scholengemeenschap be vraagt jaarlijks haar scholen over hun nascholingsbehoeften, vooral wat betreft de onderwijskundige noden, met enige nadruk op het verwerven van ICT-vaardigheden. Een kerngroep van directies van de scholengemeenschap maakt een selectie uit de bevr agingsresultaten waaruit een aanbod ontstaat. Elke school bepaalt haar prioriteiten binnen dit aanbod.
- Wat de vakgebonden nascholing betreft maakt de school vooral gebruik van het aanbod van de pedagogische begeleidingsdienst. Er is een aanzet tot interne multiplicatie.
- De school zou meer rendement kunnen halen uit de gevolgde nascholingen indien ze systematisch en gestructureerd aandacht zou besteden aan de volledige registratie daarvan en aan het meten van de impact van de deskundigheidsbevordering op de onderwijskwaliteit.

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Curriculum

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het vooropstellen en bewaken van effecten
- het gebruik van interne gegevens voor evaluatie en bijsturing.

6.4.1.1 Onderwijsaanbod

Vaststellingen

- Op het niveau van de scholengemeenschap zijn al enkele voorzichtige gesprekken gevoerd over het eventueel beperken van het onderwijsaanbod. Voorlopig hebben die in de school nog niet geleid tot het reduceren van het aanbod. Sommige studierichtingen zijn zeer dun bevolkt en ze worden in sommige schooljaren wel, in andere dan weer niet ingericht. Dit is vooralsnog geen bewuste keuze van de school voor het terugdringen van het aanbod, maar eerder het gevolg van het al of niet ingaan van een beperkt aantal leerlingen op de aangeboden opties.
- Het studieaanbod vertoont eveneens zeer veel overlappingen tussen de beide scholengemeenschappen binnen de eigen koepel. De besprekingen over een rationeler aanbod vorderen hier evenmin.
- Op dit ogenblik leidt dit in de school nog niet tot grote organisatorische problemen. Wel is het zo dat ten gevolge van dit ruime aanbod leerlingen van verschillende studierichtingen samengezet worden voor een aantal vakken. Dit heeft niet alleen een invloed op de groepsgrootte, maar ook op de gewenste inkleuring (o.a. via het keuzegedeelte in sommige leerplannen) zodat hier geen keuzes kunnen gemaakt worden, die gericht zijn op elk van die studierichtingen.
- Er zijn al enkele aanzetten tot het uitschrijven van profielen per studierichting.

6.4.2 Begeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het vooropstellen en bewaken van effecten
- het gebruik van interne gegevens voor evaluatie en bijsturing
- het gebruik van externe gegevens voor evaluatie en bijsturing.

6.4.2.1 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- De school knoopt aan bij de feedback van externe evaluatie (bijv. doorlichtingsverslagen, pedagogische begeleiding) en stuurt de leerbegeleiding bij op basis van een consequente individuele opvolging. De leerbegeleiding wordt krachtig aangestuurd op schoolniveau in de eerste graad. In de tweede en de derde graad is de studiebegeleiding eerder leerkrachtafhankelijk.
- De school besteedt zorg aan het in kaart brengen van de beginsituatie van de leerlingen op het vlak van ondersteuningsbehoeften maar niet m.b.t. het competentieniveau. Op schoolniveau biedt de school in de eerste graad zowel klassikaal als individueel een sterke en gevarieerde studiebegeleiding aan. Naast een specifiek klassikaal programma (organisatie, leren, mindmapping) is er aandacht in de vakken voor de toepassing van de verschillende fasen van het leren. Afhankelijk van de behaalde studieresultaten remedieert de vakleraar via individuele steunlessen en/of klassikale inhaallessen.
- In de 2de en 3de graad valt de klassikale begeleiding weg. Structureel worden inhaallessen wiskunde ingericht en/of sturen de vakleraren de individuele leerling bij. De studiebegeleiding wordt gestuurd vanuit het structurele 'klasuur' door de klastitularis. De individuele remediëring is gebaseerd op de reflectie over de studieresultaten in samenspraak met de vakleraar en de klastitularis. Het elektronisch leerplatform wordt door enkele leraren (vakgroepen) leerremediërend gebruikt. Afhankelijk van de effecten van de ingerichte inhaallessen en/of remediëringstaken en –toetsen wordt bijkomende studie ingeschakeld of wordt met de leerling een studieplanning voor de proefwerken opgesteld.
- Leerstofoverzichten worden in alle graden aangeboden ter ondersteuning van het leerproces. Anderzijds ontbreekt een overzichtelijke visualisering van aangeleerde leerstrategieën.
- In de derde graad is de structuur of de ordening van de leerlingennotities soms zoek.
- De informatie over de resultaten van de inhaallessen en de studiebegeleiding worden gecommuniceerd via het rapport en de oudercontacten. De agenda is opgevat als planningsdocument van de individuele leerling en niet als communicatie-instrument en bevat studeertips met voorbeelden die de individuele leerling kunnen inspireren.
- De zelfevaluatie door de leerling gebeurt eerder sporadisch en leerkrachtgebonden.
- Leerlingen met leerhindernissen (dyslexie, AD(H)D) kunnen rekenen op een specifieke ondersteuning (handelingsplannen, tijdsbonus bij het afleggen van examens) op maat van de leerling.

6.4.3 Evaluatie

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het gebruik van externe gegevens voor evaluatie en bijsturing.

6.4.3.1 Evaluatiepraktijk

Vaststellingen

- Sinds de vorige doorlichting heeft de school een ontwikkelingstraject opgezet rond evaluatie. De gezamenlijk gedragen visie daarover werd nog niet uitgeschreven, maar een aantal richtlijnen rond deliberatiepraktijk, attitudemeting en oriënteringspraktijk vormen een referentiekader voor de betrokken medewerkers. Dit thema werd schoolbreed als aandachtspunt opgenomen (bv. agenda van studiedagen en personeelsvergadering).
- Vanuit het pedagogisch college wordt aangestuurd om, in het kader van de verbeterde vakgroepwerking, evaluatie als vast item te bespreken. De didactische invulling wordt overgelaten aan de vakgroepen die er vakgroepafhankelijk reeds een werk van maakten (zoals wiskunde, talen). Andere vakgroepen staan nog voor uitdagingen in de uitwerking van o.a. afspraken omtrent de graadoverstijgende evaluatie, de uitwerking van vakgerelateerde vaardigheidscriteria, de transparantie van de evaluatie, de procesevaluatie en de signaalfunctie ervan.
- Wel werd recent een attituderapport ingevoerd met de bedoeling de persoonlijke attitudes van leerlingen bij te sturen en het klasmanagement te ondersteunen. De uitgeschreven criteria binnen de straf- en beloonlijn, die ook in de leerlingenagenda's vermeld staan, hebben tot doel leerlingen aan te moedigen, de attitudes te oriënteren en ook de strafstudies en gedragskaarten te motiveren. Rond vaardigheidsattitudes en leerattitudes bestaan nog geen afgebakende criteria. De verschillende aanpak binnen de vakgroepen rond de puntenverdeling tussen dagelijks werk en proefwerken tonen een veeleer kennisgerichte evaluatie. Soms gaat een in verhouding beperkt deel van het puntentotaal naar het evalueren van vaardigheden. Wat betreft een procesgerichte evaluatie bestaan er evenwel nog grote verschillen.
- Er werd beperkt nascholing rond evaluatie gevolgd. In samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst zal per vak een analyse gemaakt worden over de evaluatiepraktijk. Een specifiek nascholingsstraject werd hiervoor nog niet verder uitgewerkt.
- Qua voorbereiden van leerlingen op toetsen en proefwerken en frequentie van de toetsen verloopt dit op schoolniveau eerder goed. Over het algemeen weerspiegelt de examenevaluatie de leerplandoelstellingen en het onderwijsproces. Ze beantwoordt doorgaans aan de kwaliteitseisen van validiteit, representativiteit, voldoende variatie en correcte formulering.
- Leraren moeten zich kunnen verantwoorden voor hun evaluatiepraktijk bij de deliberatie. De verschillende criteria die worden gehanteerd rond bv. de verhouding dagelijks werk/proefwerken en attitudes bemoeilijken echter deze verantwoording. Verantwoording naar ouders (via agenda en oudercontacten) en leerlingen (via bespreking van de toetsen en proefwerken) toe wordt meestal goed uitgewerkt en ernstig genomen.
- Er is enige aandacht voor de interne evaluatie van de evaluatiepraktijk via de pedagogische stuurgroep, gebaseerd op gegevens rond resultaten in het vervolgonderwijs en de participatie aan olympiades. Deze gegevens worden ook per studierichting bekeken. Analyse en komen tot aanpassingen blijven momenteel nog beperkt. De school heeft recent initiatieven genomen tot een externe evaluatie van haar evaluatiepraktijk.

6.4.3.2 Rapporteringspraktijk

Vaststellingen

- Op schoolniveau is het administratieve luik van de leerlingenevaluatie en de rapporteringspraktijk goed georganiseerd. Het goed uitgewerkt leerlingvolgsysteem (LVS) biedt een belangrijke organisatorische ondersteuning voor het overzichtelijk rapporteren naar ouders. Leraren worden door het beleid aangezet om remediëringen en commentaren te noteren in het LVS en op de rapporten.
- Het rapport dagelijks werk, waarbij voor ieder vak de resultaten op de gemaakte toetsen worden vermeld, wordt wekelijks en in de derde graad tweewekelijks uitgereikt. Bij het cijferrapport is er per vak

voldoende ruimte voor begeleidende commentaar. Op elk rapport kunnen ook de attitudes per vak ingevuld worden.

- De examens volgen een trimesteriële cyclus in eerste graad en in II,1; een semestersysteem in II,2 en in de derde graad. Het dagelijks werk krijgt in de eerste graad 40 % van de punten, in de andere respectievelijk 30 % en 25%. Het gevolg is evenwel dat die vaardigheden die tijdens de lespraktijk worden getraind, nauwelijks nog enig gewicht krijgen. De klasspreiding wordt per vak vermeld.
- Wat de deliberatiepraktijk betreft, staat men op niveau. Een deliberatiedocument van het beleid bevat niet enkel de correcte reglementering, maar ook de principes, de afspraken en een duidelijke normering die in de school van kracht zijn. De deliberatie wordt terecht als prospectief en niet sanctionerend opgevat. De commentaar omtrent een bijkomende proef is duidelijk en correct. Vakantietaken zijn bedoeld als opbouwende studiehulp.
- Attestering en oriëntering gebeuren op een kwalitatieve wijze (doordacht en zorgvuldig). De onderbouwing van de attestering, clausulering en adviezen is kwaliteitsvol. Ook de adviezen voor leerlingen met een A-attest geven voldoende aan welke de studierichtingen zijn die rekening gehouden met de interesses en mogelijkheden, kunnen gevolgd worden. Vervolgrichtingen die niet op school aangeboden worden, behoren daar eveneens bij.
- De B- en C-attesten worden in voldoende mate gemotiveerd: de beslissing is behoorlijk onderbouwd en het advies ondersteunt de verdere studieloopbaan.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- De dynamiek om processen op gang te trekken
- Het participatief beleid en besluitvorming
- Het leerlingvolgsysteem
- Kwaliteitsvolle attestering
- Aandacht voor de brede harmonische vorming

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- Nascholingsbeleid gericht op alternatieve evaluatievormen
- Inbedding van attitudes en vaardigheden in het lesproces en gelijkgerichte invulling van de evaluatie ervan
- Vakcommentaren in het leerlingrapport meer richten op het leerproces

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning en subsidiëring **GUNSTIG**

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Johanna Coeman

Datum van verzending aan de directie en de inrichtende macht:

Voor kennisname

De directie/ de inrichtende macht

Johan KEERSEBILCK